

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2019-10-15
Stockholm

Mål nr
M 2950-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-02-25 i mål nr M 587-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Stadsbyggnadsnämnden (tidigare Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden) i Staffanstorps kommun

Motpart

T H

SAKEN

Tillsynsavgift enligt miljöbalken avseende fastigheten X i Staffanstorps kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommuns beslut den 5 september 2018, dnr Miljö-2018-84-11, i den del som avser fastställande av avgift om 7 000 kr.

Dok.Id 1516907

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stadsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut.

T H har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört i huvudsak följande:

Tillsyn har skett utifrån strandskyddsbestämmelserna. Många delar av vattendragen i Skåne omfattas av dikningsföretag. Om även delarna mellan dikningsföretagen är att se som dike/vattenanläggning med underhållsplikt, blir det otydligt vilka åtgärder gällande växtlighet som lyder under strandskyddsbestämmelserna respektive underhåll av vattenanläggning. Aktuell sträcka har bedömts som ett naturligt vattendrag och inte en vattenanläggning. T H har angett att Höje å fördjupades uppströms och nedströms genom förrättningar år 1921 och år 1930. På aktuell sträcka behövdes ingen fördjupning eller uträtning göras, utan enbart botten och slänter jämnades till. Det finns dikningsföretag både uppströms och nedströms aktuellt område. Vid jämförelse mellan länsstyrelsens karta över dikningsföretag och dokumentationen från tillsynsbesöket framgår att området där avverkning har skett inte omfattas av dikningsföretag. Frågan är även om vidtagna åtgärder kan betraktas som underhållsarbete. Flertalet träd längs en sträcka om uppskattningsvis 200 meter har avverkats. Vid tillsynsbesöket syntes inga rensmassor, såsom sediment, eller att vegetation från vattendraget rensats bort.

Avverkning av träd är en sådan åtgärd som kräver dispens från strandskyddsbestämmelserna. Det finns en risk för att goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten inte bevaras om denna åtgärd inte tolkas som en dispenspliktig åtgärd utan i stället rensning/underhåll av en vattenanläggning, vare sig det finns dikningsföretag eller inte. Åtgärderna är mer omfattande än vad som gäller för undantaget enligt 7 kap. 16 § miljöbalken. Nämnden har vid sitt beslut om åtgärd

och tillsynsavgift enbart utgått från den åtgärd, avverkning av flertalet träd, som utförts på T Hs fastighet X.

T H har utöver vad han framförde i mark- och miljödomstolen anfört i huvudsak följande:

Det är fel att hans dike är ett naturligt vattendrag. Sträckan på hans mark är en enskild vattenanläggning. Både tvärsektion och bottenprofil har ändrats av människan och tidigare ägare liksom han själv har underhållit dessa vid behov. Sträckan har anpassats efter de vattenavledningsföretag som tillkommit genom förrättning uppströms och nedströms. Båda förrättningarna, och de åtgärder som utförts på hans sträcka, utfördes med syfte att förbättra avvattning och avleda överskottsvatten från åkermark. Hans vattenanläggning är fortfarande avgörande för jordbruksmarken. För en vattenanläggning gäller underhållsskyldighet enligt miljöbalken. Han har ett ansvar för att underhålla diket genom att ta bort träd och sediment som orsakar dämning så att ingen uppströms lider skada.

Han har sparat så många träd han kunnat. Han har bara tagit bort det som varit nödvändigt för att komma åt för att underhålla diket och för att komma åt dräneringsledningarna. Han tog även bort träd nere i diket av miljöskäl eftersom de orsakade erosion och en ökad sedimenttransport, vilket är negativt för fisken i Höje å. Nämnden har skickat med fotot tagna på en grannfastighet. Detta är inte hans ansvar och har inget med hans ärende att göra.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansernas avgöranden.

Frågan i målet är om den aktuella åtgärden omfattas av nämndens tillsynsansvar och om nämnden därmed haft rätt att debitera avgift för nedlagd handläggningstid.

T H har invänt att den utförda åtgärden i form av avverkning av träd längs Höje å inte är ett strandskyddsärende utan att det är fråga om underhåll av en vattenanläggning.

Åtgärder som görs i syfte att rensa Höje å skulle i och för sig kunna omfattas av länsstyrelsens tillsynsansvar för vattenverksamhet. Det utesluter emellertid inte att en åtgärd som vidtas längs Höje å även kan ingå i annan myndighets tillsynsansvar.

Den åtgärd som föranlett nämndens tillsyn i detta mål, nämligen avverkning av träd inom strandskyddsområde, faller enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning inom den kommunala nämndens tillsynsansvar. Det finns därmed förutsättningar för nämnden att debitera avgift. Den debiterade timavgiften är i enlighet med den av kommunfullmäktige antagna taxan för tillsyn enligt miljöbalken. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att den nedlagda handläggningstiden är skälig.

Mark- och miljödomstolens dom ska därmed ändras och nämndens beslut om avgift fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Mikael Hagelroth och Lars Olsson, referent, samt tekniska rådet Dag Ygland.

Föredragandena har varit Ulrika Agerskans.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-02-25
meddelad i
Växjö

Mål nr M 587-19

PARTER

Klagande
T H

Motpart
Staffanstorps kommun, Stadsbyggnadsnämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2019-01-28 i ärende nr 505-29547-2018, se bilaga 1

SAKEN

Tillsynsavgift enligt miljöbalken avseende fastigheten X i Staffanstorps kommun

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut den 5 september 2018 (dnr miljö-2018-84-11) i den del som avser fastställande av avgift om 7 000 kr.

BAKGRUND

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Staffanstorps kommun förelade den 5 september 2018 (dnr miljö-2018-84-11) T H, att till skydd för naturmiljö inom strandskyddat område på fastigheten X, låta stubbskotten på de pilträd som avverkats lämnas kvar för att växa upp till nya träd. I beslutet bestämdes en avgift på 7 000 kronor för 7 timmars nedlagt arbete.

Länsstyrelsen avslog den 28 januari 2019 T Hs överklagande av nämndens beslut avseende tillsynsavgift.

T H har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

T H yrkar, som det förstås, att beslutad tillsynsavgift sätts ned. Som grund för yrkandet anför han bland annat följande. Han är inte emot att kommunen tar ut avgift för tillsyn gällande strandskydd. Han anser dock att det inte är fråga om ett strandskyddsärende och dessutom är kostnaden inte rimlig.

I samband med att han utförde underhåll av vattenanläggning gjorde miljöenheten ett besök på hans fastighet. Kommunens beslut om att han ska lämna kvar stubbskotten på avverkade pilar var utan betydelse eftersom han redan informerat kommunen om att han aldrig haft någon avsikt att ta bort stubbarna.

I hans fall gäller undantaget för strandskydd. Det var fråga om underhåll av vattenanläggning som behövdes för att säkerställa åkermarkens dränering och vattenavledning.

Han anser inte att kommunens kostnader för att göra felaktiga uppskattningar av antal träd, trädsorter, åtgärder m.m. ska belasta honom. Tillsynsmyndigheten får

besluta om föreläggande men får inte vidta mer ingripande åtgärder än vad som krävs i det enskilda fallet.

Stadsbyggnadsnämnden bestrider bifall till överklagandet och anför bland annat följande. Miljöenheten har bedrivit tillsyn gällande åtgärd som har vidtagits inom strandskyddat område. Avgiften för den tid som lagts ner i ärendet är skälig.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen noterar att de av T H utförda åtgärderna har skett inom strandskyddsområde. T H har dock uppgivit att det var fråga om underhåll av en tillståndsgiven anläggning, dikningsföretag.

Enligt 2 kap. 9 § miljötillsynsförordningen (2011:13) ansvarar den kommunala nämnden för tillsynen i fråga om bland annat strandskyddet (finns undantag då länsstyrelsen ansvarar för tillsyn av strandskydd men det är inte aktuellt i detta mål).

Enligt 2 kap. 29 § miljötillsynsförordningen ansvar länsstyrelsen för tillsynen i fråga om vattenverksamheter.

Av 7 kap. 15 § 4. miljöbalken framgår att inom strandskyddsområde får inte åtgärder vidtas som väsentligt försämrar livsvillkoren för djur- eller växtarter m.m.

I 7 kap. 16 § miljöbalken stadgas dock att förbuden i 7 kap. 15 § inte gäller för åtgärder som omfattas av tillstånd enligt miljöbalken.

Enligt 11 kap. 17 § miljöbalken är den som äger en vattenanläggning skyldig att underhålla den så att det inte uppkommer skada för allmänna eller enskilda intressen genom ändringar i vattenförhållandena.

Eftersom det varit fråga om underhåll av en vattenanläggning som T H bedöms ha utfört har nämnden saknat möjlighet att debitera honom för utförda

tillsynsåtgärder. Förklaringen är att det endast är länsstyrelsen som har möjlighet att utföra tillsyn vid sådana åtgärder, dvs. inte nämnden. Överklagandet ska därför bifallas och beslutet om avgift upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 18 mars 2019.

Urban Lund

Catharina Hederström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Catharina Hederström.